

PREVENCE A OCHRANA NEZLETILÝCH VE FARNOSTI: OSVĚDČENÉ POSTUPY

Pomůcka pro formátory,
vychovatele a pastorační pracovníky

GIANLUCA MARCHETTI
FRANCESCO AIROLDI

NÁRODNÍ SLUŽBA
PRO OCHRANU NEZLETILÝCH
ITALSKÉ BISKUPSKÉ
KONFERENCE

Karmelitánské nakladatelství

PREVENCE A OCHRANA
NEZLETILÝCH VE FARNOSTI:
OSVĚDČENÉ POSTUPY

Prevence a ochrana nezletilých ve farnosti: osvědčené postupy

Pomůcka pro formátory,
vychovatelé a pastorační pracovníky

GIANLUCA MARCHETTI
FRANCESCO AIROLDI

NÁRODNÍ SLUŽBA
PRO OCHRANU NEZLETILÝCH
ITALSKÉ BISKUPSKÉ
KONFERENCE

KARMELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ

Publikace vychází ve spolupráci s Komisí pro nauku víry České biskupské konference a díky finanční podpoře nadace Renovabis. První svazek na stejné téma vyšel v Karmelitánském nakladatelství v roce 2021 pod názvem *Zranění způsobená zneužíváním: Pomůcka pro formátory, vychovatele a pastorační pracovníky*. Více informací na: www.cirkev.cz/cs/zneuzivani-v-cirkvi

© 2020 Conferenza Episcopale Italiana
Původní dokument vydala v italštině
Národní služba pro ochranu nezletilých
Italské biskupské konference

Czech edition © KatMedia, s. r. o., Praha, 2022

ISBN 978-80-7566-243-9

OSVĚDČENÉ POSTUPY JEDNÁNÍ

Osvědčené postupy neboli takové způsoby jednání, které se zaměřují na ty nejmenší a zdůrazňují spoluzodpovědnost společenství skrze zapojení a formaci pastoračních pracovníků, jsou konkrétním výrazem péče o nejmenší, která vždy byla jádrem mnoha činností církve, obzvláště farností.

Vycházíme z některých důležitých principů a snažíme se je aplikovat na konkrétní různorodé subjekty, místa vzdělávání, jakož i mnohé farní aktivity, a aniž bychom se snažili o úplnost, předkládáme pastoračním pracovníkům něco víc než příručku, spíše způsob nahlížení reality a sdílené plánování pastorační práce, které mohou prostřednictvím přizpůsobení osvědčených postupů specifické místní skutečnosti upevnit bezpečné prostředí pro lepší růst a zrání dětí. Na druhou stranu samotné přijetí stylu spoluzodpovědnosti celého společenství za péči o děti, které zdůrazňuje a upevňuje osvědčené pastorační postupy, zároveň umožňuje identifikovat a napravovat nepozornosti, nedbalosti, nebo ještě hůře nevhodné postupy a rozhodnutí.

OBSAH

1. ÚVODNÍ SLOVO	9
CENTRÁLNÍ POSTAVENÍ NEZLETILÉHO	12
NIKDY BEZ RODIČŮ	13
DŮLEŽITOST VÝCHOVNÉHO PŮSOBENÍ KAŽDÉHO PASTORAČNÍHO PRACOVNÍKA	14
PEČLIVĚ VYBÍRAT PASTORAČNÍ PRACOVNÍKY	15
FORMOVAT A INFORMOVAT PASTORAČNÍ PRACOVNÍKY	16
VÝCHOVNÉ POSLÁNÍ, POČÁTEČNÍ A TRVALÁ FORMACE	19
ZLATÁ PRAVIDLA	21
2. OSOBY	25
A. FARÁŘ	27
B. ANIMÁTOŘI LITURGIE (LITURGICKÁ SKUPINA, KOSTELNÍCI, VEDOUcí MINISTRANTŮ, SBOR)	28
C. KATECHETI	29
D. ANIMÁTOŘI A VYCHOVATELÉ PREADOLESCENTŮ/ ADOLESCENTŮ	30
E. TRENÉŘI, VEDOUcí A ASISTENTI SPORTOVNÍCH ORGANIZACÍ	31
F. DOBROVOLNÍCI FARNÍ KAVÁRNIČKY/CENTRA	32
G. DOBROVOLNÍCI PEČUJÍCÍ O ÚKLID A ÚDRŽBU	33
3. AKTIVITY	35
LITURGICKÉ AKTIVITY	37
KATECHEZE	39
AKTIVITY ANIMAČNÍ A SHROMAŽĎOVACÍ	42
SPORTOVNÍ AKTIVITY	46
ČINNOST FARNÍ KAVÁRNIČKY/CENTRA	48

4. MÍSTA	51
BEZPEČNÉ PROSTORY PRO BEZPEČNOST LIDÍ	53
VÝBĚR PROSTOR V SOUVISLOSTI S TYPEM AKTIVITY A ÚČASTNÍKŮ	53
HLÍDÁNÍ A OCHRANA PROSTOR	54
SPRÁVA PŘÍSTUPU: EVIDENCE KLÍČŮ	56
KOSTEL – SAKRISTIE	57
FARNÍ DŮM A OBYDLÍ KNĚŽÍ	58
ORATOŘ / FARNÍ CENTRUM	59
5. NÁSTROJE	61
PÍSEMNÝ SOUHLAS RODIČŮ	63
VYUŽITÍ TECHNOLOGICKÝCH NÁSTROJŮ	64
ZVEŘEJŇOVÁNÍ FOTOGRAFIÍ NEZLETILÝCH VE FARNÍM ZPRAVODAJI A NA FARNÍCH INTERNETOVÝCH STRÁNKÁCH	67
FARNÍ KANCELÁŘ	68
6. ZÁVĚREM	71
7. PŘÍLOHY	73
OPERATIVNÍ POKYNY K OCHRANĚ NEZLETILÝCH	75
ÚČAST NEZLETILÝCH NA AKTIVITÁCH CÍRKVE	76
FORMULÁŘ ZAVAZUJÍCÍ VYCHOVATELE K OCHRANĚ NEZLETILÝCH	91

1

ÚVODNÍ SLOVO

Péče o nezletilé a jejich ochrana je prioritou, na které našim farnostem vždy záleželo. Pro efektivnější výchovné působení ve farnostech je důležité, aby za to celé společenství cítilo spoluodpovědnost a na péči o nejmenší se podílelo.

Dříve než přistoupíme k praktickým pokynům, které se nutně liší podle charakteristik jednotlivých farních společenství, podle prostředí (kostel, centra mládeže, oratoř, sportoviště, tábor, ...), podle vykonávané činnosti (liturgické, katechetické, animační, sportovní, ...) a zúčastněných pracovníků (katecheti, animátoři, trenéři, ...), jsou důležitá některá upřesnění:

- Spíše než mít jednotlivé a přesné pokyny je zcela zásadní – ve farních činnostech zahrnujících děti – **osvojit si v organizaci přístup zaměřený na ochranu nezletilého**. Jde o to, mít přehled a celkovou vizi, která neztrácí ze zřetele základní cíl, jímž je vzdělávání a ochrana nezletilých.
- Rodiče nebo zákonní zástupci nezletilého musí být vždy informováni nebo zahrnuti do farních činností týkajících se jejich dětí.
- Každý, kdo spolupracuje na pastoračních činnostech farnosti, má právo být připraven pro službu, kterou vykonává. Farnosti a obzvláště faráři náleží povinnost zajistit nejvhodnějším způsobem příslušnou formaci.
- Občanské předpisy na ochranu nezletilých musí být naprosto a plně respektovány, tak jako je to i u předpisů týkajících se bezpečnosti, hygieny potravin (myšleno je podávání jídel a občerstvení), soukromí atd.